

NASLOVNICA

SADRŽAJ

INTERVJU S POVODOM

i... [Tretinjak I. Važno je...](#)

KRITIKA I...

MANIFESTACIJE

ESEJI

IZDAVAŠTVO

Igor Tretinjak

itretinjak@uaos.hr

Intervju s izv. prof. art. dr.sc. Antoaneta Radočaj-Jerković, prodekanicom za nastavu i studente Umjetničke akademije u Osijeku

U umjetnosti nije samo važno što si studirao, nego kod koga si studirao

Izv. prof. art. dr.sc. Antoaneta Radočaj-Jerković profesorica je na Odsjeku za glazbenu umjetnost i prodekanica za nastavu i studente na Umjetničkoj akademiji u Osijeku. U razgovoru za *Artos* dotakla se razvoja Umjetničke akademije, koja je u posljednjih nekoliko godina pokrenula više studijskih programa, povezanosti među odsjecima, pristupu studentima na njenom matičnom odsjeku te svjetski priznatog vokalnog ansambla Brevis, čija je utemeljiteljica i voditeljica.

Umjetnička akademija iz godine u godinu se širi, osluškajući bilo potencijalnih studenata i poslodavaca te nudeći sve bogatiju i raznovrsniju paletu studija. Kako vi kao prodekanica za nastavu i studente vidite to širenje? Koji su njegovi dobri aspekti, a gdje vidite tanke strane?

Svojim rastom Umjetnička je akademija posljednjih godina osjetno unaprijedila umjetničku živost Slavonije i Baranje, ali i ostatka Hrvatske, budući da imamo studente iz svih krajeva. Neki studijski programi na Akademiji su jedinstveni i moguće ih je studirati samo u Osijeku, drugi su prisutni i na ostalim Akademijama, no karakterizira ih različitost u pristupu i strukturi studija te nadamo se i u kvaliteti. Smatram da u daljnjem razvoju moramo ustrajavati na prepoznatljivosti koja proizlazi upravo iz kvalitete naših studijskih programa, a ne samo iz njihove jedinstvenosti.

Na čemu bi po pitanju širenja Akademija u budućnosti trebala staviti naglasak?

Specifičnost našeg područja jest da upisujemo relativno mali broj visoko motiviranih studenata koji od nas profesora traže drugačiji pristup, potpunu posvećenost i permanentno usavršavanje. Stoga držim da je budućnost širenja Akademije povezana s ulaganjem u usavršavanje i napredovanje profesora i asistenata. Akademija trenutno u prosjeku ima mlad, marljiv i u umjetničkom, znanstvenom i stručnom smislu realiziran

kadar kojemu treba omogućiti ostvarenje projekata, ideja i planova zbog kojih će budući studenti odabirati upravo naše studijske programe. U umjetnosti nije samo važno što si studirao, nego i kod koga si studirao, stoga je ulog u asistente i profesore, ulog i u buduće studente.

Niti jedna akademija u Hrvatskoj nema širinu i obuhvatnost osječke. Koristimo li mi to dovoljno u pogledu suradnje među odsjecima (kako po pogledu studenata, tako profesora)?

Naša Akademija je ustrojena na način da zaista ima golem razvojni potencijal. Trenutno imamo četiri Odsjeka (za glazbenu, likovnu, kazališnu i primijenjenu umjetnost) koji predstavljaju četiri potencijalne samostalne akademije u malom. Kad god smo u mogućnosti, trudimo se ostvarivati suradnju među Odsjecima, no morate biti svjesni da ponekad to i nije tako jednostavno. Svaki od naših studijskih programa obrazuje vrhunske profesionalce u svom području kojima je za razvoj potrebno vrijeme, sustavnost, predanost te često nema prostora niti vremena za informativno učenje o (u) drugoj umjetnosti. Dodime točke između studijskih programa postoje.

Možete li istaknuti neke od njih?

Nastavnički smjerovi likovne kulture i glazbene pedagogije, primjerice, zajedno slušaju pedagošku skupinu predmeta koja je usmjerena upravo prema poučavanju i učenju u umjetničkom području. Također, trudimo se svake godine razmjenjivati izbome kolegije koji nemaju posebne umjetničke predispozicije za upis. Ali, najznačajnije suradnje ostvaruju su u projektnim zadacima koji su ponovno, rezultat rada i suradnje primamo između profesora i asistenata koji osobnim angažmanom utječu na studente i njihovu participaciju u projektu. Do sada smo ostvarili više takvih projekata koji su uvijek bili dobro prihvaćeni od strane studenata te koji su značajno obogatili njihovo slobodno vrijeme i unaprijedili interdisciplinarnu izlaznu kompetenciju. Umjetnik novog vremena trebao bi poznavati i medij drugih umjetnosti, naravno uz preduvjet da se ostvari u svojoj. Značajniju suradnju između Odsjeka moguće je ostvariti u okviru nekih budućih studijskih programa koji će primamo biti interdisciplinarno oblikovani. Za sada je to studijski program Sveučilišnog preddiplomskog studija kazališnog oblikovanja koji povezuje kazališni i likovni izraz, dok su drugi studijski programi usmjereniji na temeljitiji razvoj jednog umjetničkog polja.

Okrenimo se malo vašem, glazbenom Odsjeku. Kako biste okarakterizirali studente vašeg odsjeka posljednjih godina?

Većina studenata koji upisuju studijske programe Odsjeka za glazbenu umjetnost upisuju se na Akademiju zato što su se glazbom počeli baviti u djetinjstvu te je ona postala sastavnim dijelom njihova života. Prošle sam godine u okviru predmeta Glazbena pedagogija na diplomskom studiju istražila motive te okolnosti koje su dovele do upisa studenata na naš studij. Rezultati su pokazali da su svi studenti od djetinjstva pohađali neki oblik glazbenog obrazovanja (osnovnu ili srednju glazbenu školu, učili su svirati instrumente u kulturno-umjetničkim društvima ili su pjevali u pjevački zborovima). Kako su odrastali uz glazbu tako je i glazba mijenjala ulogu u njihovim životima od aktivnosti slobodnog vremena u djetinjstvu, sredstva za komunikaciju adolescentskog buntovništva do današnjeg profesionalnog umjetničkog ili primijenjenog odabira.

Kakvom glazbenom izričaju teže?

Budući da je riječ o mladim ljudima, skloni su različitim suvremenim glazbenim stilovima i žanrovima, a iako se naši studijski programi temelje na umjetničkoj glazbi posljednjih godina studentima je ponuđena mogućnost razvijanja i u smjeru jazz, tradicijske i popularne glazbe.

Koliko ih kroz studij profesori formiraju, a u kojoj mjeri potičete njihovu glazbenu osobnost?

Iako sam nekada možda mislila da je drugačije, držim da studenti na studij dolaze kao formirane osobe koje točno znaju što žele od studija. Uloga nas kao profesora je da ih pokušamo zainteresirati za neka nova područja, upoznamo s izvorima i da parafriziram Alexandru Trenfor pokažemo u kojem smjeru trebaju gledati, ali tako da im ne ukažemo što moraju vidjeti. Razlika u znanju i glazbenim vještinama između studenata prve i posljednje godine je golema tako da to valjda znači da ipak značajno utječemo na njihov razvoj. Dobri profesori prepoznaju i potiču razvoj glazbenog potencijala u svakom studentu u onom području u kojem je taj potencijal prisutan. Imamo sreću da radimo s malim grupama studenata što nam pruža mogućnost individualizacije u radu i identifikacije potencijala. Najteže je prihvatiti činjenicu da usprkos našim nastojanjima neki studenti iz osobnih razloga ne razvijaju sve svoje potencijale. Na sreću takvih slučajeva ima vrlo malo.

Voditeljica ste i dirigentica vokalnog ansambla Brevis, koji je dosad osvojio niz velikih nagrada, među kojima zlata s Olimpijskih igara zborova te s nedavnog svjetskog prvenstva mladih zborova. Koliko vam ti uspjesi otvaraju vrata?

Brevis je moj umjetnički projekt od osnutka prije dvadeset godina. Kad vodite jedan ansambl toliki broj godina otvorili ste gotovo sva vrata koja želite otvoriti. Trenutno sam u fazi otvaranja vrata drugima i u tome vidim svoju misiju. Zato sam na Odsjeku za glazbenu umjetnost pokrenula festival koji ima za zadatak istaknuti nove mlade voditelje pjevačkih ansambala. Riječ je o *Glazbenim božićnim svečanostima Umjetničke akademije u Osijeku* koje ove godine slave deseti rođendan. Važan dio Glaz-b-osa predstavlja natjecanje između ansambala studijskih godina čiji su zborovođe studenti. Drago mi je vidjeti kako većina voditelja ansambala koji su sa svojim kolegama pobjeđivali na Glaz-b-osu danas uspješno vodi različite pjevačke zborove. Iz istog razloga napisala sam prije nekoliko godina program cjeloživotnog učenja iz područja zvorske umjetnosti. Taj program još uvijek čeka prve polaznike. Možda je upravo 2017. godina u kojoj ćemo ga realizirati jer je potreba za stručnim usavršavanjem iz ovog područja izuzetno velika. Želja mi je u Hrvatskoj ukazati na prednosti koje proizlaze iz zorskoga pjevanja, koje su u svijetu odavno prepoznate, a koje, iako su prvenstveno glazbene prirode, nisu isključivo i jedino glazbene.

Koje su to prednosti?

Svatko tko je ikad koordinirao skupinom koja stremi ostvarenju istog cilja zna o čemu govorim. Pjevanje u zboru uči nas i slušanju, suradnji, toleranciji, odgovornosti, a to su kvalitete koje su itekako potrebne današnjem društvu.

Čuo sam da je malo nedostajalo da zbog nezaokružene financijske konstrukcije ne odete na svjetsko prvenstvo, na kojem ste pobjedili. Je li to maćehinski odnos prema zborovima, glazbi ili umjetnosti općenito? Vjerujete li da će ovo zlato olakšati odlazak na sljedeće natjecanje ili ignorancija ne poznaje boje medalja?

Živimo u zahtjevnom vremenu u kojem je primjetan maćehinski odnos prema svakoj umjetnosti, pa zašto bismo očekivali drugačiji odnos prema zbarskoj (i glazbenoj) umjetnosti. Veselim se vremenu u kojem ćemo vlastitu kreativnost više usmjeravati u izvedbu, a manje u njeno financiranje. No, ne čini mi se da će takvo vrijeme skoro nastupiti. Do tada, mi umjetnici moramo se koristiti znanjima i vještinama kojima ćemo nadmađavati financijske i sve druge prepreke. Zahvaljujući tvrdoglavosti i upornosti uspijevam realizirati projekte koji mi se uvijek na početku rada čine nemogućima. Time je krajnji rezultat još slađi.

Gdje je trenutno zbarska umjetnost u Hrvatskoj te u kontekstu sa zbarskom umjetnošću van naših granica?

Pjevanje u zbarskim ansamblima je jedna od najprisutnijih glazbenih aktivnosti svuda u svijetu pa tako i kod nas. Takav status zbarsko pjevanje može zahvaliti prednostima kao što su uključivost, sadržajnost, dostupnost, odgojnost i ekonomičnost. Pjevački zborovi zadržali su istaknutu ulogu u društvu i glazbenoj umjetnosti još od kultura starog vijeka pa sve do danas upravo zbog izraženog pozitivnog glazbenog i odgojnog potencijala. Broj pjevača u zborovima je izuzetno velik, primjerice prema najnovijim istraživanjima (Singing Europe, 2015) u Europi ima oko 37 miliona aktivnih zbarskih pjevača koji čine populaciju od 4,5 posto od ukupnog broja građana EU. Tako velike brojke garantiraju velik raspon kvalitete od iznimnih do prosječnih i onih ispodprosječnih. Slično je i u Hrvatskoj. Iako se možda na prvi pogled čini da zbarsko pjevanje gubi na atraktivnosti, kod nas je trenutno primjetan porast interesa za zbarsko pjevanje i to upravo među mladima. Zadatak je i naše institucije pružiti odgovarajuće znanje budućim voditeljima pjevačkih zborova koji će stvarati novu zbarsku sliku Hrvatske.

Što Brevis izdvaja iz tako brojne konkurencije?

Originalnost!